

2016-os fejlesztések

Határon átnyúló pályázati lehetőségek

A beruházások 2016-ra tervezett értéke 1.024.000 E Ft, amiből az első félév végéig elvégzett fejlesztések teljes bekerülési értéke (beruházásokra adott előlegek nélkül) 63.909 E Ft, ami az éves terv 6,2%-a. Ebből épületekre 11.660 E Ft-ot, gépekre, járművekre 20.863 E Ft-ot, informatikai beszerzésekre pedig 6.426 E Ft-ot költött a társaság. Az alacsony összegek ellenére a fejlesztések előkészítése terv szerint halad, több nagy értékű beruházásra vonatkozó szerződést megkötöttünk, a ráfordítások döntő hányada így a következő időszakban jelentkezik majd.

Lezárult a forwardervásárlásra meghirdetett beszerzési eljárás, a gép várhatóan az őszi folyamán érkezik társaságunkhoz. Megrendeltük továbbá a beruházási tervben szereplő gémes részűkaszát és a fűrészüzem elszívórendszerének felújítását is. Megkezdődött a bajcsai telephely korszerűsítésének első fázisa a kazánház és hőtávvezeték korszerűsítésére kiírt pályázat meghirdetésével. Szintén elindult a pályázat a Szentpéterföldet Pusztamagyaróddal összekötő út felújítására, elkezdődtek a tervezett utak

hagyományokat követi. A pályázat eredményéről 2016 végéig kapunk értesítést. Pozitív elbírálás esetén közbeszerzést követően 2017 tavaszán indulhat a projekt.

A Szlovénia–Magyarország Együttműködési Program ke-

Hivatalos értesítésre remélhetőleg még idén sor kerül, pozitív elbírálás esetén a projekt 2017 elején indul.

A Mura Programmal kapcsolatos egyeztetéseink 2015-ben kezdődtek Cseresnyés Péter munkaerőpiacért és képzésért felelős államtitkárral, valamint a program kidolgozásában részt vevő szervezetekkel. A 2016-ban megjelenő kormányhatározat alapján a Zalaerdő Zrt. lesz az önkormányzati és civil partnerek bevonásával megvalósuló ökoturisztikai attrakciófejlesztés projektgazdája. A Mura Program keretében hazai forrásból finanszírozandó fejlesztésként nevezték meg

Illusztráció: A Budafai Arborétum fogadóépületének látványterve

ra, elkezdődtek a tervezett utak értéknövelő munkálatai és az azzal kapcsolatos szerződéskötések.

Az idei évben tervezett beruházásaink között számottevőek a pályázati források bevonásával megvalósítani kívánt fejlesztések.

Komoly lehetőség számunkra a Magyarország–Horvátország Határon Átnyúló Együttműködési Program keretében benyújtott pályázatunk, melynek pozitív elbírálása esetén a horvát partnerrel közösen valósítunk meg szakmai műhelynapokat, konferenciát, tanulmányutakat, valamint jelentősen fejleszthetjük a Budafai Arborétumot. Elkészülhet egy mobil alkalmazás, valamint az itt található fa- és cserjefajok katalógusa és térképe is. A projekt legjelentősebb beruházási eleme az arborétum fogadóépületének megépítése, bővítése. A tervezett kétszintes épület építészeti stílusjegyeiben, formájában leendő funkciójához illeszkedik, anyaghasználatában a helyi építési

retében idén februárban benyújtott pályázatunk fő beruházási eleme öt erdei kirándulóhely (Kálócfa, Kistolmács, Új-udvar, Bödeháza és Homokomárom településekhez kapcsolódóan) és két erdei pihenőhely (Zalalövő és Esztergnye településekhez kapcsolódóan) megvalósítása. A projekt további elemei társaságunk tekintetében többek között az erdei vasúthoz, valamint az erdei kiránduló- és pihenőhelyekhez kapcsolódó túraprogramok kidolgozása, madármegfigyelők és oktatódobozok kihelyezése az erdei iskolákba, háromnyelvű honlap létrehozása, hanganyag készítése és audio guide készülékek beszerzése a lenti kiállításához, továbbá erdőpedagógiai könyv és foglalkoztatófűzet, valamint turisztikai kiadványok megjelentetése. A pályázatot 2016 februárjában nyújtottuk be először, majd a bírálóbizottság döntése alapján elhalasztották, a pályázatot a kért szempontoknak megfelelően átdolgozva 2016 júliusában nyújtottuk be újra.

társaságunk vonatkozásában az erdei vasút korszerűsítését és továbbfejlesztését, melyre 1 milliárd forintos keretösszeg áll rendelkezésünkre. A program várhatóan 2018 végéig valósul meg.

A 2016. évi beruházások megvalósulásában a legnagyobb bizonytalanságot a pályázati forrásokból megvalósítandó fejlesztések jelentik. A pályázati döntések, esetleges támogatási szerződések megkötésének időpontjától függően előfordulhat, hogy több tétel kivitelezését is át kell ütemezni egy későbbi megvalósításra. Ezek közül a legjelentősebbek: traktorvásárlás a kertészeti pályázat függvényében, a budafai fogadóépület és erdei pihenőhelyek a határon átnyúló horvát és szlovén pályázatok függvényében, a kilátótorony a tulajdonosi tőkeemelés függvényében. A fentiek ellenére jelenleg megvan az esély arra, hogy a beruházási terv a tervezett szint közelében valósuljon meg.

Gál Károly,
Godinek-Tóth Anita

Itt van az ősz, itt van újra...

Megkondult az új harang

Vadászati évadnyitó Sohollárban

Ragyogó napsütéses reggelre virradtunk augusztus 27-én, a zalai vadászati évadnyitó napján. A délelőtti az ünnepi programmal, a délután a felhőtlen szórakozással telt.

A 26. zalai vadászati évadnyitón Rosta Gyula, a Zalaerdő Zrt. vezérigazgatója köszöntötte a megjelenteket a Hét Vezér Emlékhelyénél. Beszédében kiemelte: a Sohollári-völgy – amellyel, hogy a zalai vadászok, vadgazdálkodók kiemelt szabadterülete – turisztikai, iskolai, kulturális, sőt, családi rendezvények helyszínévé is kiváló választási lehetőség.

A milécentenáriumi emlékre állított kopjafáknál Rosta Gyula vezérigazgató, Pálkás Róbert, a Zala Megyei Vadászszövetség elnöke, valamint dr. Nádor László, az Országos Magyar Vadászklub Zala Megyei Területi Szervezetének elnöke helyezték el koszorúit. Idén a Vadászok Életfájára Mosonyi Alajos (1943–2016; Nagylengyeli Olajbányász Vadász társaság) és Szabó Imre (1940–2016; fővadász, Zala-völgyi Vadász társaság, Ligetfalva) neve került fel.

Az ünnepség a megszokott módon a Hubertus-misével folytatódott, melyet ezúttal is dr. Márfi Gyula veszprémi érsek celebrált. A mise keretei között

áldotta meg azt a haranglábat, melynek 56 kilogramm súlyú harangját Gombos Miklós örbottyáni harangöntőmester

készített a Zalaerdő Zrt. megrendelésére.

A szentmisét követően adták át a vadászati kitüntetések. Nimród-vadászérmet kapott Dieter Nagl (OMVK Zala Megyei Területi Szervezete), Halász Béla (Zalamenti Vadászklub), Kálovics Boldizsár (Hubertus Vadász társaság), Keczei Zoltán (Dr. Nagy Endre Vadász társaság), Kovács Tamás (Zalaerdő Zrt. 4. sz. Lenti

Erdészete), Zsidi Sándor (Zrínyi Miklós Vadász társaság). A Hubertus-kereszt arany fokozatát Földesi József (Válicka-völgye Vadász társaság), az ezüst fokozatát pedig Bernáth Zsolt (Dr. Nagy Endre Vadász társaság) és ifj. Takács Ernő (Dr. Nagy Endre Vadász társaság) vehették át. Elismerésben

részesültek a Zala megyei hivatalos vadászverseny helyezettjei: Göncz Róbert, Molnár Tibor, Nagy Gábor és Rékasi Csaba. A nemrég vizsgát tett 54 ifjú vadászelőltet dr. Faragó Sándor, a soproni székhelyű Nyugat-magyarországi Egyetem rektora vadásszá avatta, dr. Nádor László és Pálkás Róbert vadásszá fogadta.

Az ünnepség utolsó momentumaként Rosta Gyula vezérigazgató, Gróf András, a lenti erdészeti igazgatója és Vigh László országgyűlési képviselő felavatták a Sohollári-völgy új löterét, mely korongvadász, skeet- és trapplövészetre is alkalmas, s amelyhez csatlakozik egy 100 méteres golyóslöter is.

Délután kisebbek-nagyob- bak egyaránt találtak maguknak elfoglaltságot a rengeteg program között. Volt egyebek mellett vadászkutya-bemutató, íjászat, lövészet és gyermekprogramok.

A színpadon egymást követték a kulturális bemutatók, a sort a megyeszékhelyi Zab-szalma kezdte, őket a Nagykanizsai Fúvószenekar, majd a SZKES Dance Táncsoport követte. Késő délután a szintén nagykanizsai Orff Utőegyes és a zalaegerszegi Phantom zenekar szórakoztatta a közönséget.

Steyer Edina

Tófejtől Türréig, Gősfától Zalaapátiig

Erdőművelés a zalaegerszegi erdészethél

Erdőművelési feladatainkat a változatosság jellemzi, hiszen a zalaegerszegi erdészet által kezelt erdőtömbök egymástól távol, szétszórta helyezkednek el, részben a Göcseji-dombságon, részben a Kelet-Zalai-löszvidéken, valamint a Kemenesalján. A nagy távolságok merőben eltérő állományokat, termőhelyi és munkaerő-adottságokat eredményeznek az erdészeten belül.

Az elmúlt tíz évben az erdőfelújítások kétharmadát természetes úton, egyharmadát mesterséges úton végeztük el. A mesterséges első kivitelek közül évente mintegy 30 hektáron fafajcserét hajtottunk végre, akác, cser és egyéb keménylomb-állományokban.

Sajnos az elmúlt időszakban a lucfenyőpusztulás váratlanul növelte meg – a többi erdészethez hasonlóan – az erdőművelési feladatokat, melynek következtében 2010 óta több mint 100 hektáron kellett az addigi lucosok helyén tölgyeseket létrehozni. A folytatódó aszályos időjárás hatására pótlási teendőink mennyisége a lucpusztulás előtti időszakhoz képest a duplájára emelkedett. A hirtelen megnövekedett feladatokat azonban az addig is rendelkezésre álló munkaerővel kell megoldanunk. A legnagyobb gondot az

munkaerőnek egyre nagyobb és folyamatosan növekvő hiányát érezzük az erdőn. Ennek ellensúlyozására ismét próbálkozunk az erdészeti ápolás gépesítésével, kis- és nagytraktorral egyaránt. Kistraktorral sikeresen elvégeztük az ápolásokat a 2009/2010-es szezonban EMVA-támogatás által létesült erdőtelepítésekben, melynek során kilenc új erdőrészlettel, összesen 32 hektárral növekedett az erdészeti által kezelt erdőterület. Az új erdőrészletek többé-kevésbé elszórta, nagyobb mezőgazdasági területek közepén helyezkednek el, főként Zalaszentgrót környékén. Az említett telepítések már a kezdeti, feladatigényesebb időszakon túl vannak. Az állományok záródása miatt már nem igényelnek teljes ápolást.

Erdőfelújításokban, elsősorban a terepviszonyok miatt, az ápolással érintett alapterület

szelektív vegyszere. Azok a készítmények, amelyek a bálványfán jó eredményeket mutatnak, a kései meggyen egyelőre hatástalannak bizonyulnak. Akácok és elegyetlen erdeifenyvesek alatt gyorsan növekedő második szintet képez. Allelopatikus (gátló) hatása megjelenését követően néhány év alatt is látványosan visszaveti a célállomány, különösen az akác növekedését. Véghasználat után pedig 100%-ban borítja a vágásterületet. Terjedésének egyetlen hatásos ellenszere lenne a teljes talajárnyalás.

Erdészeti két kis csemetekertet üzemeltet Bakon, illetve Egerváron. A kertekben főként kocsányos és kocsánytalan tölgy csemetét nevelünk saját felhasználás céljából. Idén tavasszal jelentős mennyiségű erdeifenyő és bükk iskolázást végeztünk el

Kocsánytalan tölgy természetes felújítás

Tölgy- és erdeifenyő-csemeték az egervári csemetekertben

Energiahatékonysági audit

Takarékossági lehetőségek a vállalatnál

A Zalaerdő Zrt. nagyvállalként az energiahatékonyságról szóló 2015. évi LVII. törvény alapján energetikai audit elvégzésére kötelezett. A törvény 2015. december 5-i határidővel, majd attól kezdve négyévente határozta meg a vizsgálat elvégzését, azonban a kormányzat az idő rövidsége miatt egy év haladékot adott az audit elvégzésére és a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (MEKH) részére történő benyújtására. Az első audit elvégzésének és beadásának végső határideje ennek értelmében 2016. december 31.

A törvény által előírt kötelező jelleggel túl az audit elvégzése és a feltárt, energiahatékonyságot szolgáló intézkedésekben megfogalmazott fejlesztések megvalósítása társaságunk érdeke is, ezért ajánlatkérésrel kerestük meg többek között az Energy Hungary Energetikai Zrt.-t is, aki elnyerte az auditkészítés feladatát.

A 2016 májusában elkészült dokumentumban meghatározott legfontosabb javasolt intézkedések az alábbiak:

„Beruházást nem igénylő (egyszerű) intézkedések:

- lekötött teljesítmények, kapacitások racionalizálása
- utasítások kidolgozása normál üzemidőn kívüli működés szabályozására, dolgozók energiatakarékos üzemeltetésre való oktatása rendszeres visszaellenőrzéssel
- energiafogyasztás szempontjából kritikus pozícióban lévő kollégák anyagi érdekeltiségének megteremtése – változatlan komfortszint megtartása mellett

- a gazdaságos üzem elérése érdekében
 - tervszerű megelőző karbantartási rendszer kialakítása a meghibásodott berendezések, eszközök túlfogyasztásának korai észrevételére, kiküszöbölésére
 - gőzös rendszerben a kondenzátumvesztések csökkentése a kondenzleválasztók tervszerű, folyamatos karbantartásával, a kondenzelengedéssel járó üzemzavarok kiküszöbölésével
 - a Lenti Fűrészüzem kazánkapacitásának optimális kihasználása érdekében a saját termelési kapacitások növelési lehetőségeinek keresése (jelenleg a helyi rendezési terv ezt nem teszi lehetővé)
 - a közelben található külső fogyasztók megnyerése hőszolgáltatásra (üzemek, önkormányzati épületek stb.)
- Támogatás nélkül is elvárható módon megtérülő (költségoptimális) beruházások:**
- világításkorszerűsítés
 - Lenti Fűrészüzem elfolyó

szennyvízmennyiségének mérése, és a mérés alapján történő elszámolás elérése a szolgáltatónál

Jelenleg csak támogatásokkal reális (költségigényes) beruházások:

- napelemes kiserőmű létesítése

Az intézkedési javaslatok kiterjedtek a világítástechnikai korszerűsítésre, a lenti üzemen saját fogyasztást kompenzáló napelemes rendszer, valamint KÁT-ra (kötelező átvételi mérlegkör) termelő napelemes rendszer kiépítésére, a Bajcsai Csemetekertben és Csömödérben HMKE (háztartási méretű kiserőmű) építésére.

A javaslatok megvalósítása esetén a villamosenergia-fogyasztás 12%-kal csökkenhet, a gáz- és primerenergia-fogyasztás 2%-kal, míg a vízfogyasztás 17%-kal csökkenhet.

Az energetikai racionalizálás első lépése a – 2016. évi beruházási tervben szereplő – Bajcsai Csemetekertben a meglévő kazánház gépészeti korszerűsítése, valamint a napelemes rendszer kiépítése a meglévő lapos tetős épületen, mely háztartási méretű kiserőműnek felel meg. A keletkezett felesleges energiát hálózatra fogjuk táplálni a jövőben. A beruházás jelenleg a kivitelezés szakaszában van. A Lenti Fűrészüzemben a jelenleg érvényben lévő változtatási tilalom akadályozza energiahatékonysági fejlesztéseinket is.

Godinek-Tóth Anita

ápolások jelentik, hiszen előreláthatólag jó néhány év távlatában a teljes tenyészidőszakra megsokszorozta feladatainkat. Továbbá a vadkárt sem tudjuk mindenütt kerítéssel elhárítani, hiszen a saját vadászterületünkön kívül további tizenhárom vadgazdálkodóval kell együttműködnünk az erdősítésein védelme érdekében. Az ápolási feladatokat ezekben az erdősítésekben több évvel hosszabbíthatja meg ez a körülmény.

Aggasztó, hogy a fizikai

nek csak elenyésző részén lehetséges a kézi munkaerőt kiváltani gépi megoldásokkal.

Erdészeti munkánál újszerű probléma a kései meggy robbanásszerű térhódítása, komoly állományszerkezeti és erdőfelújítási nehézségeket okozva egyre több területen. Fiatalon termőre fordul, évről évre bőségesen terem. A magja madarak által nagy távolságokra terjed, kiválóan kel, csíracsemetéi ellenállóak. Tuskóról, töről többszöri visszavágás után is jól sarjad. Nincs még

az egervári kertben. A csapadékos és enyhe nyári időjárás kedvező volt, a kihozatal kimagaslóan jó lett.

Nagy szakmai felüdülést és örömet jelent számunkra a természetes felújítások sikeressége, különösen a kocsánytalan tölgyes állományokban. Befejezettként már 30 hektár fiatalost tarthatunk számon. További 32 hektárt tesz ki a még folyamatban lévő, de már végvágott sikeres tölgyfelújítások területe.

Világhy Andrásné
Fotó: Világhy Andrásné

Dobogón a Zalaerdő

Az Egererdő Erdészeti Zrt. volt a házigazdája a XX. Nemzetközi Erdészeti és Faipari Sportnapoknak, mely 2016. augusztus 26–28. között zajlott Egerben. A rendezvényen tizenhét sportágban közel hatszáz versenyző mérte össze tudását. A megmérettetés külföldi résztvevői ez évben Lengyelországból, Horvátországból és Romániából érkeztek.

A Zalaerdő Zrt. csapata az összesített eredmények alapján az előkelő harmadik helyen végzett, a pontszerző helyezések az alábbiak szerint alakultak:

Lövészet – férfi
5. Gál Sándor

Labdarúgás – férfi – csapat
2. Zalaerdő Zrt.

Streetball – férfi – csapat
2. Zalaerdő Zrt.

Asztalitenisz – férfi – egyéni
2. Pető Ferenc

Bowling – női – egyéni
2. Muhr Ildikó
3. Molnár Gabriella

Bowling – női – csapat
1. Zalaerdő Zrt.

Bowling – férfi – csapat
6. Zalaerdő Zrt.

Darts – férfi – egyéni
6. Vándor Péter

Darts – női – csapat
5. Zalaerdő Zrt.

Ulti – egyéni
5. Czizola Gyula

Sakk – férfi
5. Papp Nándor

Sakk – női
1. Czizoláné Németh Diána

Íjászat – férfi – csigás
4. Kreiner Roland

Futás – férfi 100 m

1. Lovrencsics Tamás

Futás – női 100 m
4. Bekő Blanka
5. Bekő Dóra

Futás – férfi 800 m
2. Lovrencsics Tamás

Futás – női 800 m
5. Bekő Dóra
6. Bekő Blanka

Hordógurítás
5. Zalaerdő Zrt.

Kötélhúzás
1. Zalaerdő Zrt.

Tenisz – női
2. Muhr Ildikó

Dobócsillag – férfi
4. Dr. Mileji Ádám

(A részletes eredmények és a pontszámok megtekinthetők a <http://sportnapok.egererdő.hu/eredmenyek> weboldalon.)

A jövő évi verseny rendezésének jogát az Északerdő Erdőgazdasági Zrt. kapta meg.

Kreiner Roland

150 éves az OEE

Jubileumi vándorgyűlés Erdélyben

2016. június 22–25. között, 118 év után újra Székelyföldön ünnepelt a magyar erdésztársadalom. Az OEE 147. Vándorgyűlésének központi helyszíne az egyesület alapító titkáranak, tiszteletbeli elnökének, Bedő Albert országos főerdőmester és földművelésügyi államtitkárnak szülő- és nyughelye, a Kovászna megyei Sepsikőröspatak és Kálnok volt. Az ünnepi vacsorának és a baráti találkozónak a gyógyvizeiről is ismert Tusnádfürdő adott helyet, ahol a közel ezer résztvevő kényelmes szálláshelyet kapott, és a medvével való találkozásra is lehetőség volt.

A Zalaerdő Zrt. aktív és nyugdíjas dolgozóiból álló csapat a Zalaegerszegi Helyi Csoport néhány tagjával kiegészülve június 21-én indult útnak Erdélybe. Egy makói panzióban megpihenve, másnap reggel folytattuk utunkat Tusnádfürdőre. Volt is miért igyekezni, hiszen a szervezők már délutántól várták a Kárpát-medence minden részéről érkező erdészeket. Emellett kora estétől a Magyarország–Portugália mérkőzést, a 2016-os labdarúgó-Európa-bajnokság egyik legizgalmasabb találkozóját is nyomon követhettük a tusnádfürdői foci pályán felállított ren-

rű bevonása által. *Tamás Sándor*, Kovászna Megye Tanácsának elnöke ünnepi köszöntőjében az 1898-as vándorgyűlés kapcsán elmondta, hogy akkor Székelyföld Magyarország része volt. – Most közigazgatásilag más a helyzet, de lélekben egyggyé tartozunk. Nemzetileg és szakmailag egyaránt – fogalmazott az elnök.

Ezután az egyesületi kitüntetések átadásával folytatódott a jubileumi közgyűlés. Helyi csoportunk számára külön öröm volt, hogy két tagtársunk szakmai és közösségépítő munkáját is elismerték. *Nagy László*, a zalaegerszegi erdészet nyugal-

magysága és magas szakmai színvonalú munkája miatt nagy megbecsülés övezte az erdészeti dolgozók, vállalkozók és kereskedelmi partnerek körében is.

Szintén a zalaegerszegi erdészet egykori dolgozója, a manapság nyugdíjaséveit is aktívan töltő *Szekeres János* nyugalmazott kerületvezető erdész kollégánk, az erdőgazdálkodás helyi fejlesztése terén végzett dicséretes szakmai és egyesületi munkájának érdemei miatt Elismerő Oklevél kiüntetését vehetett át. *Szekeres János* kerületvezetői és rakodókezelői munkáját példamutató szakmaszeretettel, megbízhatóan végezte 44 éven át a zalaegerszegi erdészet Felsőerdő kerületében. Szorgalommal és nagy munkabírással vállalt komoly szerepet a 2000-es évek elején fellépett nagymértékű bükkpusztulás felszámolásában és a károk helyreállításában. Munkája mellett önzetlenül és lelkesen működött közre az OEE szakmai

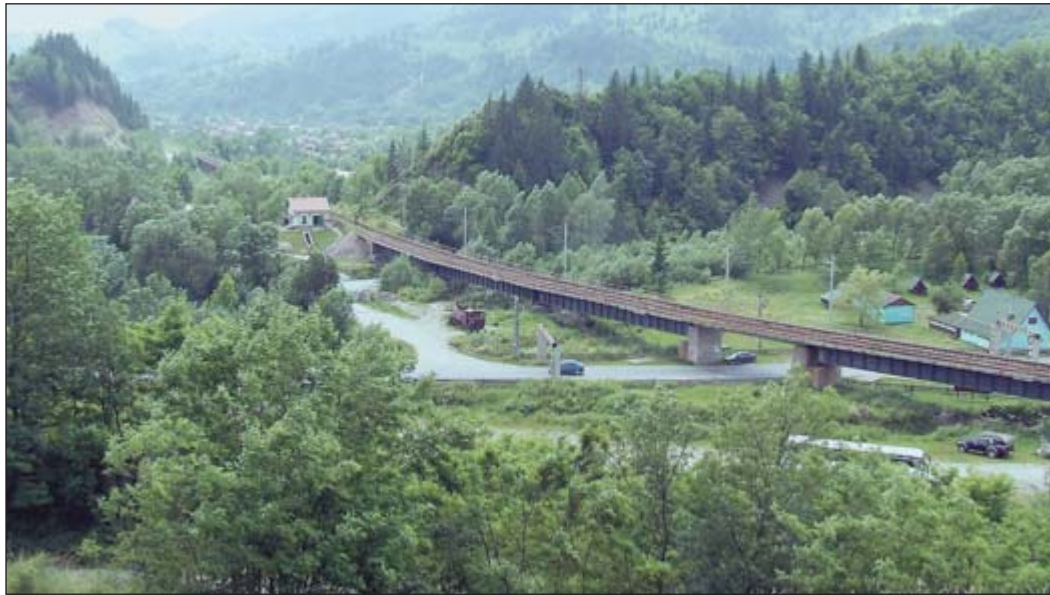
minden eleméről gondoskodnia kell.”

Este a Tusnádfürdőn felállított rendezvényátorban tartott díszvacsora nyitányként az ezer résztvevő közösen ünnepelte az Év Erdésze – 2016 verseny díjazottjait. Számunkra különösen felemelő volt, hogy *Gál Sándor* kollégánk, a nagykani-

tet, ahol a névadó boreális reliktum nyírfaj (*Betula verrucosa*) alkot különleges növénytársulást, vagy a Gelence patak völgyében a meredek oldalakon elhelyezkedő erdők kitermelési nehézségeivel találkozhattak bükk-fenyő elegyerdőkben. Ezenkívül szerepelt a program között az ojtói fűrésztelep, a Veresvízi tőzegláp, a Szent Anna-tó, de a túrázni vágyók sem maradtak kihívás nélkül, mert kiadós gyalogtúrát tehettek a festői környezetből ki-magasló Egyesekőhöz. A Csíkszépvízi Magánerdészet szervezésében lucfenyves erdőkben folyó erdőfelújítási és erdőművelési technológiákkal,

lönleges táj nyújtotta szépségek mellett kulturális látnivalókban is gazdagon részesülhettek, akik a Sepsiszentgyörgyön berendezett székelyföldi vadászati kiállítást, vagy egy brassói városnézéssel egybekötött erdészeti felsőoktatást bemutató programot választottak, illetve lehetőség adódott az UNESCO által a Világörökség részeként nyilvántartott színárai Peleskastély és a poszádai vadászkiállítás megtekintésére.

A tartalmas napok zárásaként a baráti találkozó is kiváló hangulatban telt, a szálláshelyekre vezető leginkább gyalogos hazaút során néhányan élőben is megfigyelhették a tus-

Fotó: Fűr Tamás

Gyimesi táj és az ezeréves határ

zsai erdészet Csikótilos kerületének kerületvezető erdésze immár második alkalommal lett az ország legjobbjá, amelyre az erdészversenyek történetében eddig nem volt példa.

A vándorgyűlés harmadik napjára változatos, látnivalókban és élményekben gazdag terepi programokat állítottak össze a szervezők. Az érdeklődők barangolhattak a kárpáti őserdőben Erdőfűlén, megtekinthették az egyedülálló Rétyi Nyír természetvédelmi terüle-

sajátosságokkal ismerkedhettünk meg, majd Gyimesbükkre kirándultunk, ahol az ezeréves határon a Rákóczi-vár maradványait és közvetlenül mellette a történelmi Magyarország legkeletibb vasúti órházában berendezett érdekes és látványos kiállítást tekinthettük meg. Szakszerű idegenvezetőnk megélte a határalakítások egyes fordulóit, személyes élményeit felelevenítő beszámolóját lenyűgözve hallgattuk. A természeti környezet és a kü-

nádfürdői barnamedvék késő esti lakomáját, melyet önkiszolgáló módon, valamelyik „kerítéssel” védett kukatárolóból fogyasztottak el.

Köszönet illeti a jubileumi vándorgyűlés szervezőit és erdélyi házigazdáinkat, hogy a tartalmas és különleges programok, valamint az ünnepi események átélése által felejthetetlen élményekkel gazdagodva térhettünk vissza hétköznapi életünkbe.

Fűr Tamás

Emlékezés Bedő Albertre a kálnoki temetőben

Fotó: Nagy László/Erdészeti Lapok – OEE)

dezvényásátor óriáskivetítőjén. A fordulatot, gólokban gazdag meccs ugyan döntetlennel zárult, a szurkolás izgalmi és a barátok, ismerősök viszontlátásának öröme azonban már az első este megalapozta a vándorgyűlés jó hangulatát.

A második napon Sepsikőröspatakon az ünnepi közgyűléssel vette kezdetét a jubileumi program, melyet megtisztelt jelenlétével Áder János, Magyarország köztársasági elnöke. Beszédében méltatta Bedő Albert előrelátó, a jövő nemzedékeinek megélhetésére is felelősen tekintő tevékenységét, az erdészszakmában betöltött meghatározó szerepét. *Semjén Zsolt* miniszterelnök-helyettes örömet fejezte ki a Székelyföldön megrendezett vándorgyűlés miatt, hiszen a magyar kormány mindig is arra törekedett, hogy a különböző szakmák, érdeklődési körök Kárpát-medencei keretben szerveződjenek. *Fazekas Sándor* földművelésügyi miniszter hangsúlyozta, hogy az erdők természeti értékének megóvása továbbra is biztosított az erdészek elkötelezett munkája és a természetvédelem széles kö-

mazott erdészeti-gazdálkodója az erdőgazdálkodás fejlesztése terén végzett kiemelkedő szakmai, valamint az egyesületet támogató tevékenységének elismeréseként Kaán Károly-emlékérem kitüntetésben részesült. Nagy László szakmai pályafutása során elsősorban fahasználati szakemberként, emellett egyre magasabb szintű vezetőként dolgozott. A csemetetermesztés, erdőművelés, fahasználat és a dísznövénytermesztés terén szerzett kiemelkedő szakmai tudását mindig szerényen és készségesen adta át kollégáinak. Felkészült, jó stílusú előadója volt a szakmai napoknak, melyek során az átalakító üzemmódra való sikeres áttérés eredményeit mutatta be munkatársaival az érdeklődőknek. Vezetőként is mindig megálta az embert kollégáiban, beosztástól függetlenül. Megtalálta a közös hangot az erdőművelő, fahasználó munkásokkal ugyanúgy, mint közvetlen munkatársaival. Mindenkihez őszintén fordult, a komoly szakmai kihívások mellett az esetleges személyes, családi gondok megoldásánál sem hagyta cserben beosztottjait. Emberi

rendezvényeinek lebonyolításában, a társerdőgazdaságok vendéglátásában, nagyban hozzájárulva azok felejtethetlenné tételéhez. Közösség-összekovácsoló és -összetartó szerepe példaértékű a fiatalok számára. Kiemelkedő munkabírással, erdő- és szakmaszeretettel, egyenes jellemmel, életigenlő, derűs egyéniséggel kiérdemelte munkatársai és környezete szeretetét és megbecsülését.

Az ünnepi közgyűlést követően a program Kálnokon folytatódott, ahol a résztvevők megkoszorúzták a település központjában lévő Bedő Albert-szobrot, majd az unitárius temetőbe vonultak. Az évszázados kocsányos tölgy árnyékában, Bedő Albert sírja mellett *Zambó Péter*, az OEE elnöke beszédében kiemelte: „Elősegítettük, hogy a magyarországi erdőterületek csaknem megduplázódjanak egy évszázad alatt. Összeegyeztetjük az erdőgazdálkodást és a faanyagtermelést az erdők társadalmi szempontból fontos egyéb szolgáltatásaival. Valljuk, hogy az erdésznek az ökoszisztéma

Vadászati értekezlet

Elvárás a szakmaiság

Résztvevőtársaságunk központjában 2016. szeptember 2-án rendeztük meg évi rendes, szarvasbőgés előtti vadászati értekezletünket.

Az összejövetel első napirendi pontjaként *dr. Boncz Attila* és *dr. Kolcsár Gábor* főállatorvosok tartottak előadást a vadhúsvizsgálói képesítéssel rendelkező munkatársaink részére. Ennek során élelmiszerbiztonsági szempontok alapján átisméltették a lötvad-kezelés szabályait, majd több, gyakran előforduló vadbetegség ismertetőjegyeit elevenítették fel a résztvevők számára. Végezetül a tevékenysége további folytatásához minden hallgatónak egy tanúsítványt állítottak ki.

A második napirendi pontban *Páll Tamás* vadászati felügyelő a résztvevőtársaság vadgazdálkodásának aktuális kérdéseiről adott tájékoztatást. Többek között ismertette a vadlövési terv- és ténytáblákat, az ágazat bevételének és költségeinek alakulását és a

szarvasbőgés előtti legfontosabb tennivalókat. Ezt követően *Ernst Tamás* vadászati és halászati előadó a vadászterületek megújításáról és a vadkártérítési eljárások során szerzett tapasztalatairól tartott látványos és tanulságos előadást. Ehhez kapcsolódóan vállalatunk jogtanácsosa, *dr. Mileji Ádám* a 2012 óta bíróságon peresített 25 vadkártérítési eljárás eredményeiről számolt be, melyek közül 15 per már lezárult. *Dr. Páll Miklós* ellenőrzési osztályvezető a vadászati naplók vezetésével kapcsolatban végzett célvizsgálatról tartott tájékoztatót, ezt követően javaslatot tett a könyvek egységes vezetésére. *Kovács Ferenc* termelési igazgató, a vadhúskezelés során tapasztalt hiányosságokra és az ezekből adódó befűlledésekre és kob-

zásokra hívta fel a kollégák figyelmét. A kobzások további csökkentésére a vadhúsfeldolgozó üzemmel közösen keresünk a megoldást.

Az elhangzottak megvitatása után az értekezlet *Rosta Gyula* vezérigazgató zárszavával ért véget. Beszédében hangsúlyozta, hogy a vadlövési tervszámok teljesítését kiemelt feladatnak tekinti. A vállalat a jövőben a ragadozók gyérítése érdekében külön lödij bevezetését tervezi. Felhívta a figyelmet arra, hogy a vadkártérítések során a jegyzőkönyveket mindenki részletesen és olvashatóan töltsse ki, ill. egyes kiemelt esetekben fontosnak tartja szakértők alkalmazását. Rámutatott a kis és közepes agancsú szarvasbika vadászatának értékesítésében rejlő nehézségekre, de ugyanakkor figyelmeztetett a gímibikelejtés szakmai szabályainak betartására, a minden áron való lövéttel szemben.

Páll Tamás

Nyári táborok Obornakon

Először „ottalvós”

A korábbi évek nagysikerű, napközi rendszerű nyári táborait követően idén végre sor kerülhetett az „ottalvós” táborok megszervezésére Obornakon. A Nyitnikék Erdei Szállót a tavaszi átadónapség után egyből birtokba vették a gyerekcsoportok, osztálykirándulók, a Zalaerdő Zrt. pedig három turnusban várta az alsó tagozatos diákokat a nyár folyamán.

Az Áció, Káció Indul a Vakáció! tábor rögtön a tanévzárás után kezdődött Steyer Edina szervezésében. Az esős hétkedzet után már zavartalan napsütés kísérte a programokat, melyek között szerepelt bőrözés, üvegfestés, légpuskás lövészet, szalonnasütés, erdei séta, számháború és kézműves programok a papír különféle felhasználásával. Mindenki számára szép élmény volt a Homokkomáromba vezető, az Országos Kéktúra útvonalán haladó, összesen 9 kilométeres túra, mely során a *Katona család* kedves vendéglátását élvezhették a gyerekek. A házaspár levendulatermesztéssel foglalkozik, ökológiaalkodást folytat, kecskéket tart. Bemutatták gyönyörű birtokukat, és szívesen beszéltek arról, hogyan hasznosítják a levendulát, és hogyan tudnak szinte teljes egészében önellátó módon él-

rak során gyűjtött vadvirágok és alkotásaik segítségével. A tábor jó hangulatára utalnak a gyerekek rövid beszámolói:

„Nagyon jó itt az erdőben, és frissebb a levegő, mint a városban.” (Nina, 9 éves) „Sokat tudunk beszélgetni, és jók a foglalkozások. Máskor is szívesen visszajövünk, mert nagyon jó itt a hangulat.” (Zsóka, 9 éves) A

kalandos programokat, túrákat, kitarást és bátorságot igénylő feladatokat találtak ki a 16 fiúból és 3 lányból álló csapat számára. A gyerekeknek elmondásuk szerint leginkább a zseblámpás éjszakai túra, a táborfűgyűjtés, a közös bográcsos paprikáskrumpli-főzés, a számháború és a légpuskás lövészet tetszett. Nagyon élvezték a Várdomb-forráshoz vezető 7 kilométeres túrát, a „kincs-

során érdekes programokon vehettünk részt. Túrázunk Homokkomáromba, szalonnát süttünk, állatnyomokat kerestünk az erdőben, a kilátóból megcsodálhattuk a zalai dombvidéket, bőrből készíthettem karkötőt és telefonkötőt is. A lányosztályban nagyon jó csapat jött össze, éjszakánként sokat bandáztunk.” A 9 éves Laci ezt írta nekünk: „Nagyon izgultam, mert még a szüleim és a testvérem nélkül nem voltam sehol sem több napot. Így nagyon tetszett, hogy esténként bunkert építhettünk a többiekkel a hálószobában, és abban aludhattunk. Mivel nagyon szeretem a természetet, így különösen jó volt, hogy sokat mászkálhattunk az erdőben, ahol összeeskábáltunk egy erdei lakot is.” A 7 és fél éves Nándi édesanyja segítségével a következő sorokat küldte nekünk: „Nagyon jó volt a lövészet, a kecskefarm. Onnan a nap végén már nem tudtam visszagyalogolni, és a nagy fiúk a nyakukban vittek. Sokat sétáltunk az erdőben, felmáztunk a vadászfára, láttunk olyan virágot, aminek ha megnyomjuk a végét, kilövi a magját. Találtam gombát is, „csupabarnát”. Sokat játszottam az udvaron, bo-

ton süttünk szalonnát. Tetszett a tábor, jövőre is szeretnék elmenni. Minden nagyon-nagyon jó volt. És találtam makkot is.” A 8 éves Szulamit emlékei: „Várat építettünk fenyőágakból, és nagyon jó fenyőillata volt. Beleraktuk a polifoamokat, beültünk, és onnan néztük a fiúk botcsatáját. Légpuskáztunk is, de sajnos nem sikerült oda lőnöm, ahova kellett volna, de azért megdicsérték, hogy ügyes vagyok. Egyik este, amikor besötétedett, elrejtettek kártyákat, melyeken vaddisznó, róka, őz és szarvas volt. Ezeket zseblámpával kellett megkeresni. Nagyon izgalmas volt. Volt számháború, aminek döntetlen lett a vége. Engem egyszer sem olvastak le. Jó barátokra találtam, és jövőre is szeretnék menni.” A 9 éves Barni így számolt be: „Nagyon-nagyon jól éreztem magam nálatok. Nem is gondoltam, hogy ilyen jó lesz. Izgatottan vártam a tábor, hiszen ez volt életem első igazi ottalvós tábora. Jó volt tudni, hogy lesz ott egy ismerős

barát is. Mindennap megleptek minket. A sok program közül nekem nagyon tetszett: a sajt készítése, a focizás, a szalonnasütés és a kézműves foglalkozások. Megismertelek titeket, felnőtteket és sok-sok gyereket. A legjobb dolog, hogy új barátokra leltem Boti személyében. Szeretnék jövőre is vele együtt lenni, remélem, összejön!”

Az új szálláslehetőségnek köszönhetően, a gyönyörű környezetben a gyerekek sokkal jobban összekovacsolódtak, igazi tábori hangulat alakult ki. Sokaknak ez volt az első, szülőktől távol töltött hetük. Nem csak a gyerekek, a szervező és segítő felnőttek is sok új tapasztalattal, élménnyel gazdagodtak. A csillogó gyermekszemekre, a rácsodálkozó tekintetekre, a boldog mosolyokra visszaemlékezve mindannyian azt mondhatjuk, megérte annyit ötletelni, előkészülni, fáradozni. Bízunk benne, hogy jövőre ugyancsak sokan jelentkeznek majd táborainkba.

Fürné Kinsztler Anita

ni. A gyerekek az erdei környezetben sok szabadfoglalkozásra kaptak lehetőséget, titkos bunkert építhettek, focizhattak, tollasozhattak, társasjátékozhattak, mely a nyári szünet első napjaiban igazi kapcsolódás volt számukra.

A júliusi Erdei tündértáborba érkező lányokat titkos „tündérprogramok” várták. *Povics Noémi* táborvezető és segítői a foglalkozásokat ezúttal kifejezetten lányok számára találták ki; a gyerekek tündérlámpást, virágkarkötőt készítettek, pillangó alakú termésképet ragasztottak, tündértarisznyát festettek, levendulazsákot varrtak, csigaházat pingáltak. A kézműves foglalkozásokon kívül erdei túra, íjászat, szalonnasütés, sorverseny, társasjátékozás töltötte ki a napokat. A kanizsai erdészet zumbásainak köszönhetően vidám zumbaórán is részt vehettek. A lányok mindennap tündérnaplót írtak, az erdei szállót pedig gyönyörűen feldíszítették a tú-

19 lány a tábor során valódi erdei tündérré vált, amely nemcsak abban mutatkozott meg, hogy az erdőben szépen viselkedtek, díszítették környezetüket, hanem megpróbálták egymásnak is segíteni, apró meglepetésekkel, szívességekkel kedveskedtek egymásnak.

Az augusztusi Erdei kincsvadász tábor elsősorban a fiúkat vonzotta Obornakra, ezért Fürné Kinsztler Anita tábor-szervező és segítői izgalmas,

vadász” játékokat, valamint a bunkerépítést fenyőágakból. A kézműves foglalkozások is az „erdei kincsvadászat” jegyében zajlottak, a gyerekek „kincs-gyűjtő” tarisznyát festettek, feldarabolt bodzaág és drót segítségével kígyót fűztek, az erdőben gyűjtött termékekkel szalmakoszorút díszítettek, agyagból levélerezet-mintás medált, poháralátétet készítettek. A tábori naplóba mindennap lerajzolták a nap növényét és állatát, melyekkel a túrák során is találkozhattak. A gyerekek az első naptól fogva igazi „erdei kincsvadászként” viselkedtek, a túrák során figyelmesen, lassan haladtak, megfigyelték a természet szépségeit, szedret kóstoltak, merítették a hús forrásvízéből, vadnyomokat vizsgáltak, gombát gyűjtöttek és rácsodálóztak az erdőben található ezernyi kincse, érdekességre. És ami a legfontosabb, hogy a változatos programokon keresztül a gyerekek felfedezhették a társaikban és önmagukban rejlő értékeket, és a tábor végére új barátságok is szövődtek.

A táborokat követően sok pozitív visszajelzést kaptunk szülőktől és gyerekektől egyaránt. A 11 éves Csenge így számolt be élményeiről: „A hét

Fejlesztések Bajcsán

Teret nyer a zöldenergia

A Bajcsai Csetetekert története több mint fél évszázadra nyúlik vissza. Folyamatos fejlesztések során alakították ki a kert infrastruktúráját, valamint a csetetetermesztő terület is több lépcsőben történő növelés során érte el a mai méretét. A '80-as években létesült többek között a hűtőház, a munkacsarnok és a kazánház is. Az akkor nyugat-európai szintűnek mondható nagyüzemi csetetekert ezen építmenyei napjainkra elavultak, szükségsszerűvé vált a jelenkor igényeinek megfelelő, korszerű, alacsony energiafelhasználású létesítményekké alakításuk.

Fentiek tükrében 2016-ban mintegy 20 millió forint nettó bekerülési értékkel lezajlott a kazánház és a fűtésrendszer felújítása, mely során az egyik meglévő 100 kW teljesítményű fatüzelésű kazán mellé beépítettünk egy szintén 100 kW névleges teljesítményű GUNTAMATIC Powerchip 100 típusú aprítékfatüzelésű kazánt. Az épületegyüttes hőenergia-igényét figyelembe véve a fűtéshez szükséges meleg vizet az új kazán fogja biztosítani, a régi, hagyományos fatüzelésű kazán kizárólag vészhelyzet esetén tartalék kazánként üzemel majd. Az új rendszer előnye, hogy teljesen automatizálható, nem igényel állandó felügyeletet. A kazánház átalakítása során a fűtésrendszer kiegészült egy 2000 literes puffertárolóval is, mely elvárásaink szerint a fűtésrendszer hatásfokának további javulását eredményezi. A beruházás részét képezte továbbá a kazánház és a munka-

csarnok közötti közműalagútban futó távhővezeték korszerűbbre cserélése is.

A több mint 1000 m² alapterületű munkacsarnok fűdémje és tetőszerkezete előregyártott vasbeton elemekből épült mintegy harminc éve. A sík tetőszerkezet a tetőszigetelés felújítása ellenére rendszeresen beázik. Lehetséges megoldásként felmerült, hogy a meglévő épületre utólag egy fémszerkezetű sátoertető épüljön. Ezzel jelentős fedett tárolókapacitással is bővül a csetetekerti épületegyüttes, valamint a kedvező tájolású új sátoertető megfelelő felületet biztosít további energetikai célú fejlesztéseinknek, azaz a tetőn elhelyezésre kerül egy 192 db 250 Wp csúcsteljesítményű napelemből álló, 48 kWp össz-teljesítményű rendszer. A Bajcsai Csetetekert villamosenergia-felhasználása éves szinten 134.000 kWh, mely 4–5 millió Ft költséget igényel. A tervezett háztartási méretű, villa-

mosenergia-hálózatra termelő kiserőműrendszer éves szinten várhatóan 52.000 kWh energiát ad, így csak részben biztosítja a telephely energiaigényét. A fennmaradó szükségletet továbbra is a hálózatról vesszük. A cseteteválogatott helyiség bejáratát, ablakait hőszigetelt nyílászárókra cseréljük, továbbá a munkacsarnok és a hűtőkamra közötti folyosót két szilipkapuval zárjuk le, így csökkentjük a fűtési szezonban az átjárás során fellépő hőveszteséget. A munkacsarnok korszerűsítése és a napelemrendszer kiépítése mellett megépül egy több mint 50 m² alapterületű fedett aprítéktároló is, mely a fűtéshez szükséges tüzelőanyag szakszerű tárolását biztosítja. A második lépcsőben megvalósuló beruházás nettó összértéke meghaladja a 70 millió forintot.

A komplex beruházás harmadik üteme az 1985-ben épült erdészeti irodaépület értéknövelő felújítása, mely jelenleg tervezési szakaszban van, de 2016-ban szintén meg fog valósulni. A beruházás magában foglalja az épület homlokzatának átalakítását, az alsó szint hidegburkolatának cseréjét, a vizesblokkok felújítását, a konyha átalakítását, a beltéri ajtók cseréjét, a külső-belső festést, valamint az épület teljes külső hőszigetelését.

Kreiner Roland

Ismérve a pontosság

Tolmács II.-ből a nyugdíjasélmények közé

Azt hitte, nehezebben fogja viselni a gyökeres változást életében, de minden rendben, jól érzi magát, és egyáltalán nem unatkozik. Léránt Csaba hivatalosan 2016. augusztus 1-jén lépett nyugdíjba a Zalaerdő Zrt. letenyei erdészeti-nek kötelekéből, a Tolmács II. kerület kerületvezető erdészeként.

– Aki nem talál magának elfoglaltságot falun egy családi házban, ott nagy baj van – vélekedik. – A feleségem, Ili is nyugdíjas, itthon pedig mindig akad munka: van egy kiskertünk, számos állatunk, ezeket is gondozni kell. Az erdőre most is kijárok, eszténként itthonról hallgatom a szarvasbögést, és hetente egy vagy két napot kirándulunk is a feleségemmel. A vadászatot pedig az aktív munkával nagyjából egyidejűleg fejeztem be. Pihenésképpen olvasok, leginkább természetéről szóló könyveket.

Felmerül a kérdés, Csaba is követte-e bátyja, János példáját, aki a nyugdíjba menetele után kezdett el aktívabban fotózni, ám őt nem vonzza ez a tevékenység. Saját magának fotóz, és amikor nosztalgizni támad kedve, a fotókkal emlékszik vissza egy-egy utazásra, kirándulásra.

– Minden évben elutazunk egy-két hétre, legutóbb Szenteseen voltunk, azelőtt Sárospatakon, ilyen helyeken szívesen előveszem a fényképezőgépet, később jó együtt megnézegetni a képeket.

Csaba 1953-ban született, családjával Kistolmácson élték, 1975-ben nősült meg, és feleségével negyvenegy éve élnek Zajkon. Édesapja, nagybátyja, fivére is erdész volt, anyai ágról származó unokaöccse, Németh József pedig jelenleg is a zalaegerszegi erdészethél dolgozik. Az általános iskolát Kistolmácson és Bázakerettyén végezte, a gimnáziumot Letenyén. Utána volt egy vargabetű az életében, kubikosként dolgozott

az építőiparban, de ez nem tartott sokáig. A technikust levelezőn végezte Sopronban.

– Édesapám kerületét kaptam meg, 1983-ban nevezett ki az akkori erdészetiigazgató, Rodek Márton. Apámtól sokat tanultam emberileg és szak-

szer, hanem folyamatosan. Ezt tanácsolta Molnár Tamásnak, az utódjának is, aki könnyen megfogadja ezt, mert neki is mindene az erdő.

– Nem sok kolléga éli meg, hogy az erdőt, amit elültetett, tarra is vágja, aztán a területet be is ülteti. Tavaly kilenchektáryi lucost vágtunk ki a szűkár miatt, ősszel pedig kocsányos és kocsánytalan tölgyet vetettünk a helyére. Nemrég jártam arra, amikor a feleségemmel gombásztunk, szépen fejlődik.

Egykori kerületéhez tartozik a kistolmácsi rakodó is, amely közel 15 éve működik. Kezdetben 4–5000 m³ fát hasítottak, az elmúlt pár évben nagyjából 2–4000 m³ ez a szám. Mesélt arról is, hogy éveken át vadásztatta a vendégeket, s itt esett szó arról ismét, milyen hasznos volt számára az, hogy édesapja megkövetelte a pontosságot.

– Volt egy német vendég, akit a bátyámmal kísértünk. Első alkalommal mondtuk neki, hogy reggel 5-re ott vagyunk érte a vadászháznál, és mi 5 óra előtt 5 perccel ott

is voltunk. Már kint vártak a teraszon. Másodszorra délután 16 óráig beszélünk meg, 15.55-re meg is érkezünk. Az öreg megkérdezte, hogy lehet, hogy ilyen pontosak vagyunk, nemigen tapasztalta ezt Magyarországon az elmúlt majdnem harminc évben. Ha reggel 5-re ígérték magukat, 8-ra odaértek, és utána indulhatott csak a vadászat. Egyebek mellett ezt is apámnak köszönhetem.

Csaba szívesen emlékszik vissza élményeire, munkájára. Mint mondta, nagyon szerette a fahasználatot, leginkább a művelést, de a feladatokat, amelyeket kapott, mindig igyekezett pontosan és jól elvégezni.

– Nyugodtan mentem nyugdíjba, mert tudom, hogy jó kezembe került a kerület...

Steyer Edina

Erdészarcok

Erdő, rakodó, víztározó a kerületben

Elődje szerint a 28 éves fiatalember tisztelettudó, szelény, jóra való és dolgozó, a tanulás sem okoz neki semmi problémát – így vallott Léránt Csaba Molnár Tamásról, aki tavasz óta a Tolmács II. kerület kerületvezető erdésze.

– Letenyén nőttem fel, a családjunk több generáció óta itt él, de előttem senki nem választotta ezt a hivatást – kezdte Tamás. – Aki erre a környékre születik, valamilyen szinten ismeri az erdőt. Nem is lehet ez másképp, hiszen én is gyerekkoromtól fogva szerettem a természetben lenni, jártunk a szőlőbirtokra, az erdőbe, ma is kint vagyok, amikor csak tehetem.

Tamás az általános iskolát Letenyén végezte, majd Sopronba került a Roth Gyula Erdészeti, Faipari Szakiskolába. Jó tanuló volt, mint mondta, igyekezett minden megmérettetésre – dolgozatra, versenyre vagy vizsgára – teljes mértékben felkészülni, másrészt nincs értelme. A technikumot 2010-ben fejezte be, ugyanebben az évben az országos szakmai verseny elméleti részét másodikként, a gyakorlati pedig negyedikként teljesítette. Kiváló szakmai tudását az is bizonyítja, hogy az erdészverseny helyi fordulóján tavaly 2., idén 3. helyezést ért el.

– A Zalaerdőnél hosztolóként kezdtem 2010-ben, majd 2012-ben lettem beosztott erdész, a Tolmács II. kerületet pedig 2016 áprilisában vettem át Csabától, május 1-jétől vagyok kerületvezető. Nem bánom, hogy ezt a kerületet kaptam, hiszen itt lőttem az első vaddisznómat, az első bikámat, így már egy kicsit kötődtem is ide.

Az 500 hektáros kerület két sarkalatos pontja a Kistolmács központjában lévő rakodó és a szintén e településen található víztározó. A rakodó napi szinten sok feladatot ad, a hasítás

és a kamionok fogadása sok időt vesz igénybe. A tő környéken hetente kétszer szedet szemetet, tavasztól őszig rendszeresen fűvet kell nyírni. Az 500 hektár meglehetősen tagolt, ide tartozik a Becsehely, Borsfa, Kistolmács és Zajk körüli erdők nagy része, viszont a megközelítése minden pontnak mind gyalog, mind járművel elég könnyű. A két legtovábbi pontja gyalog körülbelül 15 perc. A kerület fafajösszetételében sok a lombos, de van még 20–21 hektár luc, amelyet viszonylag rövid időn, két-három éven belül tarra kell vágni. Tamás évek óta a vadászati feladatokban, vadkárelhárításban is részt vesz. Mint mondja, a művelés áll hozzá a legközelebb, az erdőn szeret lenni a legjobban.

– Hétvégén is kijárok az erdőre, ha ott lehetek, az már nekem kikapcsolódás, akkor is, ha legtöbbször munkával párosul. Sok fiatal nem érzi magát jól a munkahelyén, többször váltanak, máshova mennek

dolgozni. Én örülök, hogy azt csinálhatom, amit szeretek... Az pedig, hogy kerületvezető erdész lehetek, külön öröm számomra, mert ez nem mindenkinek sikerül. Attól függetlenül, hogy régóta ismerem a kerületet, kell még pár év, hogy igazán belerázódjak.

Csabától sok segítséget kaptam, és ma is bármikor fordulhatok hozzá, ha kérdéses van, vagy tanácsot szeretnék lenni. Ugyan Tamás idejét mostanában a munka tölti ki, korábban sportolt is. Kosarazott, melynek sajnálatos módon sportbaleset vetett véget, ezt nagyon bánja. Mivel térdét műteni kellett, nem volt esélye folytatni, pedig nagyon szerette, és eredményes játékosként tartották számon.

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesületnek 2003 óta tagja. Régebben gyógynövényeket gyűjtött: határozók segítségével azonosította, megszédte, leszártotta, de csak házi használatra.

– Ez is az erdőjárással kezdődött, és kíváncsi lettem, melyik növény mire való. Vettem pár könyvet, és elkezdtem kutatni bennük a gyógynövények után. Sajnos eléggé időigényes tevékenység ez is, így mára háttérbe szorult. Azonkívül, hogy az erdőn vagyok, és néha eljárom szórakozni is, kikapcsolódást jelentenek számomra a történelmi filmek és könyvek. Édesapám is mindig szerette a történelmet, neki köszönhetően már az iskolában is érdekelt, területi versenyt is nyertem ebből a tárgyból.

Tamás elárulta, egyelőre Letenyén él a szüleivel, de hamarosan külön szeretne költözni. A tervei között szerepel az is, hogy kutyát tart majd, aki a munkában is mindig vele lesz.

Steyer Edina

Sorozatban ötödször dobogón

A korábbi évek sikerei után ismét dobogóra állhattak a Zalaerdő szakácsai 2016. szeptember 3-án a X. Országos Vadgasztronómiai Fesztiválon, Soponyán. A versenyben induló 61 főzőcsapat közül szarvaspörkölt kategóriában II. helyezést értek el ízletes erdei gombákkal fűszerezett vörösboros pörköltjükkel.

Köretnek idén krumpli-prószát készítettek, és nem maradt el a különleges vargányasaláta sem; ezeket a zsűri is nagyra értékelte. A lelkes csa-

pat (Benke Gyula, Fűr Tamás, Majorics Judit, Milei Tünde, Molnár Tibor, Trojkó Péter, Szabó László és Szatainé Beke Karolina) a bográcsos pörköltön

kívül tárcsán sült szarvas-szeletet is készített, melyet egyes erdei gombákkal és steakburgonyiával körítve tálaltak. A szép, napos idő mellett a szervezők és a csapatok is gondoskodtak a jó hangulatról, a rendezvényre látogatóként érkezők a színes programkínálat mellett páratlan gasztroélményekben is részesülhettek.

Büszkék vagyunk rátk!

Fotó: Zalaerdő

Sajátos zalai ízvilág

A tájlegelő ételekhez a 20. század egyáltalán nem volt kegyes. Korábban bárhová utaztunk a világon, száz kilométerenként más-más ételt készítettek a helyiek, az ételek receptje pedig településenként változott. Az ipari robbanás és a modernizáció aztán elmosta ezeket a különbségeket, ezért is nagy érték, ha Zalába utazva még ma is élvezhetjük a régi ízeket.

Dimbes-dombos tájaival, aprócska falvaival Zala az ország egyik legnépszerűbb turisztikai célpontja: és a biciklitúrákat,

részesül; mi a szentpéterföldei vadászház vendégeiként kóstolhattuk ezt a lágyan selymes, semmivel sem összetéveszthe-

nagy sétákat összeköthetjük a régi ízek megismerésével. A térségben a harmincas évek közepéig meglehetősen fejletlen úthálózata miatt a kistelepülések önfenntartásra rendezkedtek be. Csak a múlt század elején kezdtek rendszeresen jární a boltokba, akkor is többnyire olyan alapszükségletekért, mint a só vagy a petróleum. Még a szegényebb parasztportákon is tartottak csirkét, libát vagy más baromfit, a nagyobb mennyiséget adó haszonállatokon pedig gyakran osztottak. Emellett ott volt az erdő, amely minden évszakban új ízekkel gazdagította a konyhát. Az elzártság és az önfenntartás miatt a zalai konyha a helyben megtermelt, illetve beszerezhető alapanyagokra építkezett. Így alakult ki az a sajátos zalai ízvilág, amit a háború utáni társadalmi átrendeződések és a hagyományos paraszti életforma megszűnése sem tudott teljesen eltörölni.

A zalai gasztronómia változatos, és annak titka abban rejlik, hogy az egyszerű alapanyagokat többféle módon és sajátosan készítik el. Az erdőben, réteken elejtett állatokból (őz, szarvas, vaddisznó, illetve nyúl, fácán, fogoly) sülték, pörkölték készülték, és a házak körül tartott sertés, tyúk, kacsa, liba húsát szintén sokféleképpen főzték, sütötték. A húson kívül a zalai ételek leggyakoribb alapanyaga a burgonya, a kukorica, a kerékrépa, az erdőben szedhető gombák és a különféle csonthéjas gyümölcsök, mint a cseresznye, a meggy, az őszibarack, a szilva, a ribizli és a málna voltak. A népi ételek közül ma is kedvelt a lángos, a palacsinta, a dödölle, a tócsi, a prószafélék, valamint a gyümölcsös rétesek és kalácsok. A zalai családoknál szinte mindennap főznek levest, a leggyakrabban húsból, valamilyen levesbetéttel. A pogácsába káposzta vagy bab is kerülhet. A zalai lángost pedig langalinak hívják.

A hazai erdők egyik legnagyobb ajándéka a gombák királya, a vargánya. Persze, csak annak kerül a tányérjába, aki tavasztól őszig utánajár, vagy hozzánk hasonló szerencsében

lén kettő 14 kiló feletti trófeát állítottak ki.

A vadászház 1926-ban épült a soproni kiállítás pavilonjaként, s még abban az évben jelenlegi helyére került, a 2008-as felújítás után a mai napig láthatók a rönkház eredeti részei. A négy kétágyas szobát és két apartmant rejtő épület népszerű a hazai és külföldi vadászok körében. „A bakancsos turisták számára a közelben álló vendégházat ajánljuk” – magyarázta Hopp Tamás, négy kétágyas szoba szolgálja a pihenést, s minden igényt kielégít a jól felszerelt konyha.

Sokaknak marad tátva a szája a vetrece hallatán, s a szemükben látható tanácstalanság érthető. Gulyás, vagy inkább pörköltféle étel, mindegy is, de nagyban hasonlít a tokányhoz. Természetesen a szentpéterföldei vadászházban mi másból készült volna, mint vaddisznóhúsból. Ennél az ételnél is különösen fontos, hogy felvegyük az étkezés természetes ritmusát, megfontoltan és ráérősen kell fogyasztani a dús aromájú falatokat, időt adva az ízeknek. Egy biztos, én azonnal a vetrece lelkes híve lettem.

Étkezés nincs desszert nélkül. Az őzgerinces vajás piskóta gyümölcsökkel örök kedvenc. Ez a légies sütemény számomra maga az univerzum, a piskóta planetáris kódében a gyümölcsdarabkák úgy foglalják el helyüket, mint biztos megállót jelentő bolygók. Fagylalttal találva pedig még finomabb.

Zalában, Vas megyében még

ma is belefuthatunk ezekbe a régi ételekbe, de a vállalkozó kedvűek otthon is bátran fogjanak az elkészítésükbe.

Viniczai Sándor

Megjelent: A Mi Erdőnk c. magazin 2016/4. számában. Ami sajnálatos módon kimaradt a cikkből, hogy az erdélyi étkeket a vadászház gondnoka, Fekete Ileana varázsolja a vendégek elé minden alkalommal. Ne ki köszönhető, hogy például a vetrece is az asztalra kerülhet itt Zalában, méghozzá fenséges burgonyanudlival.

TEJFÖLÖS VARGÁNYALEVES

Hozzávalók (4 személyre): 56 közepes burgonya, 1 fej vöröshagyma, 3 evőkanál zsír, 46 friss vagy 68 dkg szárított vargánya, 1 kávéskanál őrölt pirospaprika, őrölt bors, 2 evőkanál

liszt, 0,2 dl tejfől, 1 evőkanál ecet, petrezselyemzöld, só, 3 liter sonkalé.

A szárított vargányát főzés előtt langyos vízben áztatjuk. A burgonyát apró kockákra vágjuk, és annyi vízben tesszük fel főni, amennyi éppen ellepi. A vörös-

hagymát kockázzuk, zsírban megpirítjuk és beletesszük a tisztított, szeletelt vargányát. Adig pirítjuk, míg elfő a gomba leve. Őrölt borssal, petrezselyemmel, őrölt pirospaprikával ízesítjük, és sonkalével felengedjük. Felforraljuk, összekeverjük a főtt burgonyával, s behabarjuk. Ecettel ízesítjük.

VETRECE BURGONYANUDLIVAL

Hozzávalók (10 személyre): 1,5 kg vaddisznócomb vagy -lapocka, 10 evőkanál zsír, 4 geretzd fokhagyma, 3 babérlevél, 0,5 dl fehérbor, 1 citrom, 15 dkg füstölt szalonna, 2 nagy fej vöröshagyma, 2 kiskanál só, 2 mokkáskanál őrölt feketebors, 0,5 dl tejfől, 23 kiskanál mustár, 2 mokkáskanál őrölt pirospaprika.

Hozzávalók a burgonyanudlihoz: 1,5 kg burgonya, 10 dkg

hagymát felaprítjuk, s a zsíron kiolvasztott szalonnán a zúzott fokhagymával megfuttatjuk. A húst hozzáadva pirítjuk, majd pirospaprikával meghintve 6 dl csontlével vagy vízzel felöntjük. Hozzáadjuk a babérlevelet, majd az elpárolgott vizet fehérborral pótoljuk. A tejfölből és a lisztből készített habarást a vetrecéhez öntjük. Ezt követően 34 percig forraljuk, hogy ne érződjön a liszt íze, s ha besűrűsödött, hozzáadjuk a citromlével kikevert mustárt. A citrom héját tálalás előtt szórjuk az ételre. A nudlihoz a burgonyát sós vízben megfőzzük, szítán áttörjük és kihűtjük. Súlyához képest egyharmad liszttel, egytized zsírral, sóval és őrölt borssal, a tojások sárgájával összeegyűrjük. Gyűrőtáblán 1 cm vastagra lapítjuk, széles metélre vágjuk, majd tenyereink között nudlikat sodrunk belőle. Sóval, olajjal ízesített, forrásban lévő bő vízben kifőzzük.

ŐZGERINCES VAJÁS PISKÓTA GYÜMÖLCSÖKKEL

Hozzávalók (10 személyre): 20 dkg vaj, 18 dkg liszt, 1 késhegynyi sütőpor, reszelt citromhéj, 20 dkg porcukor, 10 dkg gyümölcszselé, 4 tojás.

A vajat a cukorral habosra keverjük, majd hozzáadjuk a tojássárgákat, a citromhéjat, a felvert tojásfehérjét. Beleszítaljuk a lisztet a sütőporral együtt, és könnyedén elkeverjük. Zsírral kikenet őzgerinc formákba töltjük a masszát, a tetejét meghintjük gyümölcscarabokkal, és közepes hőmérsékleten 30 percig sütjük. Hagyjuk a formában kihűlni, majd fagylalttal tálaljuk.

Móra Ferenc:

Kertem alján

Kertem alján
lombot ontva
vén akácfa vetkezik,
ablakomba
búcsút mondva
nyújtogatja ágkezeit.

Ha szükellő
őszi szellő
simogatja sudarát,
gallya rebben,
halk zöreijben
sírja vissza szép nyarat.

Pusztá ága
bármilyen bágyadt,
bármilyen búsan bólogat,
vén akácom,
e világon
nincsen nálad boldogabb!

Viharával,
nyomorával,
átaluszod a telet –
új virággal,
lombos ággal
kelteget a kikelet.

Programok ősz–tél

GOMBAISMERETI TÚRÁK (SZEPTEMBER, OKTÓBER):

A Lenti és Zalakaros környéki erdőkben, a gombamegjelenés függvényében

Részletek: Lenti: Stefanich Péter, +36 (30) 464-4558

Zalakaros: Gál Sándor, +36 (30) 474-2130

ŐSZI SÉTÁK AZ ERDŐBEN (OKTÓBER)

Óvodai és iskolai csoportok számára

Helyszín: Nyitnikék Erdészeti Erdei Iskola, Obornak

Részletek: Povics Noémi, +36 (30) 511-3213, povics.noemi@zalaerdo.hu

ERDŐK HETE (OKTÓBER 3–9.)

Erdei túrák, erdei vasutas utazások, szakvezetés, kiállításlátogatás stb.

Részletes program: www.zalaerdo.hu

TRÓFEAKIÁLLÍTÁS (OKTÓBER 14.)

Részletek: Páll Tamás +36 (30) 979-4685, vadaszat@zalaerdo.hu

CSALÁDI DÉLUTÁN (OKTÓBER 22.)

Erdei séta, kincsgyűjtés, kézműves foglalkozás

Helyszín: Nyitnikék Erdészeti Erdei Iskola, Obornak

Részletek: Povics Noémi, +36 (30) 511-3213, povics.noemi@zalaerdo.hu

ŐSZI UTAZÁS (ŐSZI SZÜNET HETÉBEN)

Részletek: Kaliba Mihály, +36 (30) 474-2146, erdeivasut@zalaerdo.hu

AZ ERDŐ ÉS AZ EMBER (NOVEMBER)

Óvodai és iskolai csoportok számára

Helyszín: Nyitnikék Erdészeti Erdei Iskola, Obornak

Részletek: Povics Noémi, +36 (30) 511-3213, povics.noemi@zalaerdo.hu

MÁRTON-NAPI UTAZÁS (NOVEMBER 4–6., 11–13.)

Részletek: Kaliba Mihály, +36 (30) 474-2146, erdeivasut@zalaerdo.hu

KARÁCSONYI KÉSZÜLŐDÉS (NOVEMBER 26.)

Adventkoszorú-készítés, erdei séta

Helyszín: Nyitnikék Erdészeti Erdei Iskola, Obornak

Részletek: Povics Noémi, +36 (30) 511-3213, povics.noemi@zalaerdo.hu

MIKULÁS-ÜNNEP (DECEMBER 3., 5–9.)

Részletek: Kaliba Mihály, +36 (30) 474-2146, erdeivasut@zalaerdo.hu

ÉVZÁRÓ UTAZÁS (DECEMBER 29–30.)

Részletek: Kaliba Mihály, +36 (30) 474-2146, erdeivasut@zalaerdo.hu

A programok részletei megtalálhatók a www.zalaerdo.hu oldalon,

érdeklődni a megadott elérhetőségeken lehet!

ZALA ERDŐ

A Zalaerdő Zrt. dolgozóinak lapja

● Szerkesztőbizottság: Baráth László, Bodor György, Fűrné Kinsztler Anita, Fűr Tamás, Hopp Tamás, Horváth Ferenc (ny. term. ig.), Illés György, Kovács Ferenc (term. ig.), Kreiner Roland, Pálincás Ákos, Pintér Csaba, Steyer Edina, Tihanyi Gyula. ● Felelős szerkesztő: Kovács Ferenc (term. ig.) ● Kiadja: ZALA-LAP Könyv- és Lapkiadói Kft. ● Felelős kiadó: Lukácsffy Dénes ügyvezető ● Nyomtatás: Gura Nyomda Bt. ● Felelős vezető: Gura Béla